

Elogi de la folia

El govern socialista francès pretén reduir la jornada laboral a les 35 hores setmanals. El debat que s'ha generat té com a rerefons la supervivència, o no, del model d'estat del benestar europeu.

Sense saber-ho, o potser sabent-ho massa bé, el govern francès de Lionel Jospin acaba de replantejar un debat social i econòmic, vell de més de cent anys: els límits del treball com a principal activitat humana. Amb la setmana laboral de trenta-cinc hores, decretada per a l'any 2000, el govern d'esquerreres de París s'acosta una mica més al vell somni dels primers utopistes socials de mitjan segle XIX, quan la Revolució industrial i tecnològica semblava que permetria que l'home deixés de ser un dia l'esclau del treball.

La ironia, en aquest cas, que farà córrer rius de tinta d'aquí al canvi de segle, és que les trenta-cinc hores franceses no són un triomf de la tecnologia, sinó un fracàs de la política, o de l'economia, segons com es miri. L'atur, aquesta gran obsessió patològica europea, corre el perill de convertir-se en una nova divisió social de fet. El mèrit del govern de Jospin és que en un curt espai de temps com a mínim ha pensat en dues mesures per a combatre el perill: donar una primera oportunitat als joves, creant 350.000 llocs de treball amb contractes de cinc anys, i segona, repartir la feina perquè en tinguí el màxim nombre de gent.

En un món de mercat únic, en què el pensament liberal es diria que té patent de cors, una mesura com la de Jospin sembla irrealitzable, per no dir suïcida. La patronal francesa, el capítol de la qual va dimitir la setmana passada per causa del projecte governamental, assegura que amb aquesta decisió el govern els aboca a una pèrdua de competitivitat desastrosa. Entre els crítics d'història, alguns d'aquests patrons obliden, tanmateix, que ja

ARXIU / EFE

són més d'un miler les empreses franceses que han signat convenis amb els seus treballadors de trenta-cinc hores, o fins i tot de trenta-dues, i que algunes d'aquestes empreses són capdavanteres en els sectors respectius. Per no parlar d'uns altres fenòmens més recents, com l'anualització del treball (en lloc de les setmanes laborals) o el teletreball.

Aquests són casos particulars, diuen els portaveus de la dreta francesa, i que és un error extrapolar-los. Ara, quan es tracta de reduir costos socials o laborals, els particularismes s'obliden, i aleshores, la factura, l'ha de pagar tothom sense distincions. El discurs de la classe empresarial francesa, atemorida i fascinada per l'exemple nord-americà, potser no és menys covard que la suposada bogeria utopista de Jospin i companyia. I si tant es parla de flexibilitat laboral, aleshores per

què no veure aquesta mesura com un pas més en aquest sentit?

En realitat, els desafiaments que planteja Jospin amb aquesta històrica mesura són uns altres. Es tracta de saber, simplement, si Europa es vol convertir en un model diferent de benestar social o perseguir a tot preu el mite de la competitivitat. A les portes del segle XXI, d'aquest segle que portarà la humanitat a fer un altre salt tecnològic, potser és el moment de plantejar-se la pregunta abans que els obrers, o els parats, no hagin de tornar a sortir al carrer i es repeteixin sota formes diferents els cataclismes ja coneguts. El progrés ha demostrat repetides vegades que és cec, i ningú no s'ha atrevit mai a queixar-se'n excessivament. Una mica de clarividència, o de gosadia política, tampoc no pot fer tant de mal al capdavant.

Les mobilitzacions a França per demanar polítiques d'ocupació són una constant. La de la imatge és del passat 6 de juny, la primera que es va organitzar des de l'última victòria dels socialistes. Lionel Jospin ha demostrat que l'ocupació és un dels pilars del seu programa, i ja ha anunciat dues mesures de xoc: 350.000 llocs de treball per als joves i la reducció de la jornada laboral.

Jordi Zamora (París)